

**Маріупольський державний університет
Кафедра педагогіки та освіти**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НДЗП 1 «УПРАВЛІНСЬКА ДЕОНТОЛОГІЯ»**

Освітньо-професійна програма «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти»

спеціальність 073 Менеджмент

факультет іноземних мов

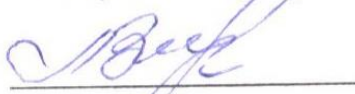
2020-2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Управлінська деонтологія» для здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр», спеціальністю 073 Менеджмент (освітньо-професійна програма «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти»). 2020 р. 13 с.

Розробники: Задорожна-Княгницька Л.В. – доктор пед. наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки та освіти

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та освіти
Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри

(Задорожна-Княгницька Л.В.)

«28» серпня 2020 року

© Задорожна-Княгницька, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Нормативна	
Модулів: 4	Спеціальність : 073 Менеджмент (освітня програма «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти»)	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 3		1-й	1-й
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: виконання різнорівневих професійно орієнтованих завдань		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітній ступінь: магістр	14 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	
		Самостійна робота	
		54 год.	74 год.
Індивідуальні завдання: год. 6			
Вид контролю: ЗАЛІК			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40/60%;

для заочної форми – 20/80%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у майбутніх керівників закладів освіти моральних цінностей сучасного управління через засвоєння його нормативних засад, сприяння професійному розвитку і саморозвитку здобувачів вищої освіти на рефлексивній основі.

Завдання:

1. Розкриття соціальної та психологічної значущості дотримання менеджером освіти норм управлінської деонтології;
2. Ознайомлення здобувачів вищої освіти з принципами і правилами управлінської поведінки, сприяння їх засвоєнню;
3. Формування стійкої позитивної мотивації нормативної поведінки й належного виконання професійного обов'язку, моральних цінностей та відповідних якостей;
4. Розвиток деонтологічної культури на рефлексивній основі, спонування менеджерів освіти до самоаналізу своїх вчинків;
5. Визначення типових помилок поведінки менеджера освіти, пов'язаних із порушенням норм професійної моралі та вимог нормативних документів;
6. Розкриття особливостей нормативної поведінки менеджера освіти у процесі вирішення складних управлінських ситуацій;
7. Озброєння технологією розробки алгоритму індивідуальної управлінської взаємодії на деонтологічній основі.

Відповідно ОПШ управлінська деонтологія як навчальна дисципліна сприяє досягненню таких навчальних результатів:

Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.	РН 2
Проектувати ефективні системи управління організаціями.	РН 3
Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.	РН 6
Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).	РН 13
Вміти діяти у відповідності до документів, які регламентують професійну поведінку керівника закладу освіти, визначають деонтологічні принципи його управлінської діяльності.	РН 14

Відповідно ОПШ управлінська деонтологія як навчальна дисципліна забезпечує формування та розвиток таких компетентностей:

Інтегральна
Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні
<ul style="list-style-type: none"> • Здатність проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК1); • Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК2); • Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій (ЗК3); • Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети (ЗК4); • Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК5); • Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК6); • Здатність працювати у команді, виявляючи навички публічного мовлення і аргументації державною мовою (ЗК8).
Спеціальні (фахові, предметні)
<ul style="list-style-type: none"> • Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів (СК1); • Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани (СК2); • Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління (СК5); • Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми (СК6); • Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом (СК8); • Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію (СК9); • Здатність демонструвати поведінку, що відповідає принципам та нормам управлінської деонтології (СК 11).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Теоретичні основи управлінської деонтології

Результати оволодіння змістом модуля у вигляді комплексу компетентностей

✓ *Соціально-особистісні:* уявлення про сутність управлінської деонтології та професійної етики менеджера освіти, зміст нормативних вимог до нього, деонтологічні принципи, вміння керуватися в управлінській практиці основними положеннями деонтології; готовність нести відповідальність за результати власної діяльності, здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички для вироблення деонтологічно доцільної системи поведінки.

✓ *Інструментальні*: вміння здійснювати критичний аналіз власної поведінки та діяльності, використовувати деонтологічні засоби взаємодії з педагогами у процесі організації та здійснення управлінської взаємодії, обирати деонтологічні технології впливу на оточуючих;

✓ *Професійні*: здатність до аналізу, співставлення, порівняння різних стратегій поведінки менеджера освіти, виявлення співвідношення освітньої практики та нормативних вимог до менеджера освіти, формування деонтологічної свідомості, здатність неухильно виконувати професійний обов'язок, використовувати знання змісту управлінської деонтології для організації продуктивної управлінської взаємодії в межах закладу освіти.

Тема 1

Деонтологічні засади управлінської діяльності

Людина як основна цінність суспільства. Взаємоузгодження життєдіяльнісних і діяльнісних цілей. Істина, краса, добро як основні людські цінності, як системотвірні фактори. Людина як соціоприродний феномен, біосоціальна і духовна система.

Біологічні, соціальні, духовні та етичні принципи в життєдіяльності та професійної діяльності людини. Взаємозв'язок антропологічного та морального знання.

Моральність як вимір визначення поведінки людини. Сутність та специфіка управлінської моралі. Моральна діяльність в теорії управління. Моральні детермінанти управлінської поведінки керівника навчального закладу.

Тема 2

Сутнісні характеристики управлінської деонтології

Цілі та завдання управлінської деонтології як складової професійної деонтології. Об'єкт і предмет управлінської деонтології (дослідження сукупності формалізованих і неформалізованих норм професійної поведінки та діяльності керівника навчального закладу). Категорії управлінської деонтології (честь, гідність, відповідальність, авторитет, професійний обов'язок, норма).

Вимоги до професійної поведінки сучасного керівника закладу освіти відповідно до його функцій. Специфіка управлінської діяльності. Поняття норми в управлінській діяльності. Зміст морально-правових норм професійної діяльності керівника. Принципи управлінської деонтології.

Тема 3

Управлінська деонтологія у вимірах моралі та права

Поняття морально-правової норми в діяльності керівника закладу освіти. Роль правової освіченості директора школи у його професійній поведінці. Поняття правової спрямованості як сукупності ставлень до права як соціальної, державної та особистісної цінності. Дотримання керівником прав

та свобод педагогів. Поняття належної поведінки керівника. Взаємозв'язок моралі та права в управлінській діяльності.

Характеристика правової обізнаності керівника (високий ступінь володіння правом у конкретній професійно-педагогічній практичній діяльності, глибокі й об'ємні знання законів і підзаконних актів, джерел права, розуміння принципів права учасників педагогічного процесу і способів правового регулювання їхніх відносин, ставлення до права як до невід'ємної складової професійної діяльності, здатність захищати і впроваджувати правові відносини в управлінській діяльності відповідно до правових та розпорядчих принципів законності).

Юридична відповідальність керівника закладу освіти за дії, які суперечать нормам професійної деонтології. Проблема корупції у системі освіти.

Тема 4

Генеza становлення та розвитку управлінської деонтології

Історичний екскурс до проблеми становлення та розвитку професійної деонтології. Взаємообумовленість етики й деонтології: історико-соціальний контекст. «Золоте правило» етичної системи та його специфіка в управлінській діяльності. Зміст та сутність Аристотелівської етичної традиції. Характеристика деонтологічної лінії І. Канта та онтологічна лінія Й.Гегеля, їх роль у формуванні професійної деонтології. Правда – істина. Культурний релятивізм та індивідуалізм.

Генеza становлення та розвитку управлінської деонтології. Історично обумовлений процес зміни деонтологічних принципів у сфері управління освітою. Сучасний етап формування морально-правових норм у сфері управління освітою. Історичні традиції сучасної управлінської деонтології.

Змістовий модуль II

Деонтологічні вимоги до керівника закладу освіти

Результати оволодіння змістом модуля у вигляді комплексу компетентностей

✓ *Соціально-особистісні:* здатність ставити й виконувати завдання міжособистісної взаємодії у процесі критичного аналізу ситуації управлінської взаємодії з позицій деонтології, вдосконалювати навички аналітичної діяльності, здатність максимально використовувати власні можливості в управлінні задля досягнення успіху колективу, адаптуватися до умов управлінської діяльності, поважати оточуючих, толерантно ставитися до їхньої думки.

✓ *Інструментальні:* вміння здійснювати критичний аналіз діяльності педагогічного колективу й окремих педагогів з огляду на виконання ними професійних обов'язків, обирати і використовувати засоби й методи управління колективом, що не суперечать принципам управлінської

деонтології, обирати моральний інструментарій, адекватний специфіці закладу освіти та особливостям педагогічного колективу, використовувати адекватні культурі засоби комунікації, обирати деонтологічно виправдану технологію впливу на оточуючих, демонструвати якості лідера.

✓ *Професійні:* здатність формувати деонтологічно доцільний індивідуальний стиль управління, обирати найбільш ефективні засоби впливу на підлеглих, вміння моделювати та створювати професійний імідж, що відповідає моральним та професійним очікуванням колективу.

Тема 1

Особистість сучасного менеджера освіти в контексті управлінської деонтології

Професійно-особистісні якості керівника. Співвідносність якостей та професійної поведінки адміністратора і лідера. Здатність організувати діяльність та спілкування в трудовому колективі на деонтологічних засадах як ключова компетенція керівника навчального закладу.

Поняття харизми керівника як здатності заохочувати до спілкування, стимулювання бажання підкорятися деонтологічно виправданими засобами. Значення харизми у професійній діяльності керівника навчального закладу. Деонтологічний аспект формування харизми керівника.

Тема 2

Сутність та зміст нормативної поведінки менеджера освіти

Поняття нормативної управлінської поведінки. Характеристика чинників, що визначають нормативну поведінку керівника. Поняття «належна поведінка керівника». Поняття «деонтологічно виправдана поведінка керівника».

Взаємовплив корпоративної культури та індивідуальної норми поведінки керівника закладу освіти. Деонтологічні механізми і шляхи становлення індивідуальних норм поведінки в управлінській діяльності менеджера освіти.

Тема 3

Моральна культура керівника навчального закладу

Моральна культура як інтегральна єдність двох суспільних явищ: культури і моралі. Основні характеристики моральної культури керівника: моральні потреби, моральні традиції, моральні принципи, соціально-моральна зрілість керівника, методи морального впливу, моральні якості керівника.

Моральна культура як чинник, що сприяє досягненню вершин розвитку людини, становленню її професійної майстерності. Генезис і зміст розвитку людини, її професійного становлення. Критерії, показники та рівні розвитку професіонала.

Тема 4

Проблема морального вибору менеджера освіти у вимірах управлінської деонтології

Ситуації морального вибору: поведінка керівника закладу освіти згідно з нормами управлінської деонтології. Ситуації професійного управління. Деонтологічний аспект вирішення конфліктів у педагогічному колективі. Методи подолання конфліктних ситуацій. Професійні межі у стосунках з педагогами: реальні та можливі дії керівника закладу освіти.

Критичне мислення та моделі прийняття ефективного рішення в деонтологічно насичених ситуаціях. Поняття деонтологічної проблеми та дилеми. Загальна стратегія прийняття рішень і розв'язання дилем. Елементи критичного мислення.

Деонтологічні принципи. Моральна свідомість особистості керівника навчального закладу. Поняття і структура моральної свідомості особистості. Честь, гідність, совість керівника.

Змістовий модуль III

Деонтологічні аспекти управлінської взаємодії

Результати оволодіння змістом модуля у вигляді комплексу компетентностей

✓ *Соціально-особистісні:* здатність критично переосмислювати управлінський досвід, використовувати моральні та правові норми управлінської діяльності, толерантність, здатність до соціальної адаптації, вміння оптимально обирати засоби індивідуальної управлінської дії та колективної взаємодії.

✓ *Інструментальні:* здатність до критичного мислення в контексті організації та здійснення управлінської взаємодії, вияву комунікативних якостей у процесі ділового спілкування, організації комунікативного простору в колективі на деонтологічних засадах.

✓ *Професійні:* здатності планування та організації управлінської діяльності на деонтологічних засадах, організації професійної комунікації у сфері ділового спілкування на деонтологічних принципах, ефективної роботи педагогічного колективу в складних ситуаціях управлінської взаємодії.

Тема 1

Деонтологічний контекст професійного спілкування

Поняття професійного спілкування як спеціально організованого процесу комунікативної взаємодії керівника та підлеглих. Функції професійного спілкування та їх взаємозв'язок. Деонтологічна функція спілкування. Деонтологічно виправдана поведінка менеджера освіти у межах перебігу професійного спілкування (моделювання спілкування, комунікативна атака, управління спілкуванням, аналіз спілкування).

Деонтологічний аспект використання позицій партнерів у професійному

контакті – прибудови «згори», «знизу», «поруч». Рівні спілкування керівника та їх специфічні особливості (примітивний, маніпулятивний, стандартизований, ігровий, діловий, духовний). Особливості поведінки керівника закладу освіти в межах кожного рівня професійного спілкування. Особливості поведінки керівника як комунікатора в акті індивідуальної взаємодії. Деонтологічні аспекти індивідуальної взаємодії.

Тема 2

Адміністративний вплив у контексті управлінської деонтології

Умови організації оптимального управління на деонтологічних засадах. Роль рефлексії в діяльності керівника освітнього закладу. Поняття стиля керівництва. Характеристика деонтологічного аспекту стилів керівництва (авторитарний, демократичний, ліберальний, анархічний). Порівнювальний аналіз стилів управління за цілями, засобами та результатами. Особливості поведінки керівника закладу освіти в межах кожного стилю.

Поняття «термінаторного» управління. Основні типи «керівників-термінаторів». Характеристика видів хибного авторитету: авторитет утиску, відстані, педантизму, авторитет резонерства, авторитет удаваної доброти. Наслідки неналежної поведінки керівника закладу освіти в межах кожного стилю.

Тема 3

Культура управлінських відносин в контексті деонтології

Особливості формальних відносин в управлінській діяльності. Поняття субординації. Професійна деонтологія та поведінка керівника закладу освіти в окремих системах управління (директор – учитель, директор – заступник директора, директор-технічний персонал, директор – батьки учнів, директор – учні).

Особливості неформальних відносин. Правила неформального спілкування в педагогічному колективі, межі допустимої поведінки керівника у неформальному спілкуванні з колегами.

Тема 4

Деонтологічна компетентність менеджера освіти

Поняття деонтологічної компетентності керівника закладу освіти. Складові деонтологічної компетентності (мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний). Пріоритетні стратегії професійного самовдосконалення на деонтологічних засадах. Рефлексивний аналіз керівником своєї діяльності як спосіб самодіагностики. Роль емоцій і почуттів у діяльності керівника та їх корегування.

Шляхи і форми професійно-деонтологічного самовдосконалення керівника.

4.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усьо -го	у тому числі					усьо -го	у тому числі				
		л	п	лб	інд	с.р.		л	п	лб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль I <i>Теоретичні основи управлінської деонтології</i>												
Тема 1. Деонтологічні засади управлінської діяльності	8	2					6	8	2			6
Тема 2. Сутнісні характеристики управлінської деонтології	8	2	2				4	8				8
Тема 3. Управлінська деонтологія у вимірах моралі та права	8	2					6	8				8
Тема 4. Генеза становлення та розвитку управлінської деонтології.	6		2				4	6				6
Разом за змістовим модулем 1	30	6	4				20	30	2			28
Змістовий модуль II <i>Деонтологічні вимоги до керівника навчального закладу</i>												
Тема 1. Особистість менеджера освіти в контексті управлінської деонтології	6	2	2				2	6	2	2		2

Тема 2. Деонтологічна культура менеджера освіти	6		2			4	6					6
Тема 3. Сутність та зміст												
нормативної поведінки менеджера освіти	6	2				4	6					6
Тема 4. Проблема нормативної поведінки керівника в умовах морального вибору	6	2				6	6					6
Разом за змістовим модулем 2	24	4	4			16	24	2	2			20
Змістовий модуль III Деонтологічний аспект управлінської взаємодії												
Тема 1. Деонтологічний контекст професійного спілкування	6		2			4	6		2			4
Тема 2. Адміністратив- ний вплив у контексті управлінської деонтології	6	2				4	6					6
Тема 3. Культура управлінських відносин	6		2			4	6		2			4
Тема 4. Шляхи розвитку нормативної поведінки	6					6	6					6

менеджера освіти.												
Тема 5. Способи діагностики та шляхи розвитку деонтологічної компетентності керівника навчального закладу	6		4			6	6					6
Разом за змістовим модулем 3	30	2	8			20	30		4			26
Модуль 2												
ІНДЗ					6					6		
Усього годин	90	14	16		6	54	90	4	6	6		74

5. Теми семінарсько-практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин
1	Сутнісні характеристики управлінської деонтології.	2
2	Генеza становлення та розвитку управлінської деонтології.	2
3	Особистість менеджера освіти в контексті управлінської деонтології.	2
4	Деонтологічна культура менеджера освіти.	2
5	Деонтологічний контекст професійного спілкування.	2
6	Культура управлінських відносин.	2
7-8	Способи діагностики та шляхи розвитку деонтологічної компетентності керівника навчального закладу	4

6.

Теми практичних занять

Навчальним планом не заплановано

7.

Теми лабораторних занять

Навчальним планом не заплановано

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин
1	Моральні засади управлінської діяльності.	6
2	Сутність та зміст управлінської деонтології .	4
3	Інтегративні зв'язки педагогічної та управлінської деонтології.	6

4	Правові аспекти управлінської діяльності.	4
5	Особистість керівника закладу освіти в контексті управлінської деонтології.	6
6	Моральна культура керівника закладу освіти.	4
7	Проблема морального вибору керівника.	4
8	Деонтологічний контекст професійного спілкування	4
9	Стилі керівництва в теорії та практиці управлінської деонтології.	4
10	Деонтологічний контекст професійного спілкування.	6
11	Управлінська деонтологія та технологія використання прийомів індивідуальної управлінської взаємодії.	4
12	Способи діагностики та шляхи розвитку деонтологічної компетентності керівника навчального закладу.	6
	Всього	54

9. Індивідуальні завдання

Підготовка тез на студентську науково-практичну конференцію, розробка деонтологічного кодексу керівника навчального закладу, організація та проведення круглого столу з проблеми подолання корупції в освіті.

10. Методи навчання

Традиційні: словесні (лекція (вступна, проблемна, лекція-прес-конференція, узагальнювальна), розповідь, бесіда; наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (аналіз ситуацій професійного вибору, виконання різнорівневих завдань деонтологічної насиченості), інтерактивні (робота в парах, ділові ігри, дискусії).

11. Критерії оцінювання

Робота на семінарському (семінарсько-практичному занятті)	
0 балів	– відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; – відмова від відповіді на запитання за змістом теми.
1 бал	– фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; – відтворення менше половини навчального матеріалу; – відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова від відповіді на них.
2 бали	– демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; – відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності.
3 бали	– демонстрація глибоких, міцних знань;

	<ul style="list-style-type: none"> - аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях; - самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; - повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.
Індивідуальне навчально-дослідне завдання	
Змістовність, глибина висвітлення досліджуваної проблеми	0-3 бали
Логіка та глибина висвітлення досліджуваної проблеми у сучасній психолого-педагогічній літературі.	0-3 бали
Правильність постановки мети та завдань індивідуального навчально-дослідного завдання, методів, використаних в ході дослідження.	0-3 бали
Об'єктивність, коректність, переконливість висновків дослідження.	0-3 бали
Відповідність технічного та літературного оформлення роботи вимогам. Відсутність мовних помилок.	0-3 бали
Творчий підхід до висвітлення досліджуваної проблеми, використання додаткових інформаційних ресурсів.	0-3 бали
Відсутність мовних помилок, науковий стиль викладення.	0-2 бали
Максимальна кількість балів	20
Самостійна робота студента	
0 балів	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; - відмова від відповіді на запитання за змістом теми; - фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; відтворення менше половини навчального матеріалу; - відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова від відповіді на них.
1 бал	<ul style="list-style-type: none"> - демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності.
2 бали	<ul style="list-style-type: none"> - демонстрація глибоких, міцних знань; - аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях; - самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.

Тематичне завдання	
0 балів	Відсутність виконання тематичного завдання або його виконання з грубими помилками.
1 бали	Тематичні завдання I рівня складності, що базуються на репродуктивному відтворенні знань.
2 бали	Тематичні завдання II рівня складності, що передбачають певний аналіз або самостійне узагальнення педагогічних явищ.
3 бали	Тематичні завдання III рівня складності, виконання яких передбачає активізацію творчого мислення студентів.

12. Засоби оцінювання

Перевірка конспектів студентів; співбесіда зі студентами під час індивідуальних занять; консультація; тестова перевірка знань; перевірка індивідуального навчально-дослідного завдання; експрес-опитування; залік.

13. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3					ІНДЗ	Залік	Сума балів
t1	t2	t3	t4	t1	t2	t3	t4	t1	t2	t3	t4	t5	10	30	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Викладання дисципліни (проведення лекцій і лабораторних занять) передбачає аудиторію з мультимедійною дошкою або мультипроєктором,

комп'ютерами з вільним доступом до Інтернет. Кількість робочих станцій має відповідати кількості студентів у підгрупі.

15. **Рекомендовані джерела інформації**

Базова

1. Бабаєв В. М., Шаронова Н.В. Організаційна культура керівника: Навч. посіб. Х., 2005. 260 с.
2. Бралатан В. П., Гуцало Л.В., Здирко Н.Г. Професійна етика : навч. посіб Київ, 2011. 252 с.
3. Василевська Т. Е., Саламатов В. О., Марушевський Г. Б. Етика державного управління : підруч. Київ, 2015. 204 с.
4. Васильєва М. П. Теорія педагогічної деонтології. Харків, 2003. 216 с.
5. Васильченко Л. В. Управлінська культура і компетентність керівника. Харків, 2007. 176 с.
6. Васянович Г. П. Педагогічна етика : навч. посіб. Київ, 2011. 254 с.
7. Етика ділових відносин : навч. посіб. / О. Й. Лесько, М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. Вінниця, 2011. 309 с.
8. Задорожна-Княгницька Л. В. Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни «Управлінська деонтологія» [для студентів ОС «Магістр» спеціальності 073 «Менеджмент» (освітня програма «Управління навчальним закладом»)]. Маріуполь, 2016. 66 с.
9. Задорожна-Княгницька Л.В. Управлінська деонтологія: навчальний посібник. Херсон: ОЛДІ-Плюс, 2020. 248 с.
10. Карташова Л. В., Никонова Т. В., Соломанидина Т. О. Организационное поведение : ученик. М., 2008. 220 с.
11. Ладатко Л. В. Этика и культура управления. Ростов н / Д., 2006.
12. Палеха Ю. І. Ділова етика : навч. посіб. Київ, 2002. 180 с.
13. Савчин М. В. Психологія відповідальної поведінки. Івано-Франківськ, 2008. 280 с.
14. Ходаківський Є. І. Богоявленська Ю. В., Грабар Т. П. Психологія управління : навч. посіб. Київ, 2008. 608 с.

Додаткова

1. [Анисимов О. С. Рефлексивная акмеология : учеб.-метод. пособие / под общ. ред. А. А. Деркача. М., 2007. 218 с.](#)
2. Болгаріна В. С. Культурологічний підхід до управління школою : посіб. Харків, 2006. 156 с.
3. Громова Л. А. Этика управления : учеб.-метод. пособие. СПб., 2007. 183 с.
4. Данильчук Л. Основы имиджа и этикета: учебное пособие для студ. вузов. К., 2004. 234 с.
5. Етика в державному управлінні : метод. рек. / А. О. Кузнецов, Н. В. Левченко, С. В. Прживара. Харків, 2012. 60 с.

6. Кремень В. Г. Філософія управління : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ, 2007. 360 с.
7. Крижко В. В., Мамаєва І. О. Аксіологічний потенціал державного управління освітою : навч. посіб. Київ, 2005. 203 с.
8. Лозниця В. С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: навч. посіб. К., 2011. 512 с.
9. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. Львів, 2011. 223 с.

Електронні ресурси

1. Административная этика как средство противодействия коррупции. URL: <http://www.carnegie.ru>.
2. Вознюк Н.М. Этика URL: http://pidruchniki.com/1497032653320/etika_ta_estetika/etika.
3. Гаврилюк А. М. Природа резонансного лидерства та якісні ознаки сучасного лідера-управлінця. URL : <http://academy.gov.ua/ej/ej6/txts/07gamslu.htm> .
4. Горбатов А. В. Деловая этика. Кемерово, 2007. URL : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Shavkun/0008420.pdf>
5. Дедюлина М. А., Папченко Е. В. Прикладная этика : учебное пособие Таганрог, 2007. URL : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Shavkun/0008422.pdf>.
6. Ермолаева С. Г. Этика деловых отношений: 2006. URL : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Shavkun/0008425.pdf>.
7. Катюк Я. Л. Теоретичні аспекти андрагогічної деонтології в контексті розвитку професіоналізму працівників методичних служб. URL : http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp17/Katuk.pdf

